

КІРОВОГРАДСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

СВІТЛИНИ ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКИХ ФОТОГРАФІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ МІСТА КІНЦЯ XIX - ПОЧАТКУ XX СТ.

підготував:

ЦУКАНОВ ГЛЕБ МИКОЛАЙОВИЧ,

учень 9 класу комунального закладу
«Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат
Кіровоградської обласної ради»

**ФОТОГРАФІЇ СЬОГОДНІ МАЮТЬ
ВЛАДУ НАД УЯВОЮ, ЯКУ
ДРУКОВАНЕ СЛОВО МАЛО ВЧОРА,
А ВИМОВЛЕНЕ СЛОВО ДО ЦЬОГО.**

Вальтер Ліппман "Громадська думка", 1922 рік.

МЕТА РОБОТИ:

розробка системи
класифікації
та опису фотодокументів
(на основі світлин
єлисаветградських фотографів
кінця XIX – початку XX ст.).

ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА:

- Кіровоградський обласний краєзнавчий музей
- Музей заводу Ельворті
- Об'єднання поляків Кропивницького «Полонія» імені Кароля Шимановського
- Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І. Чижевського
- Музей історії міста галереї «Єлисаветград»
- Приватні колекції родини Цуканових та Тютюшкіних

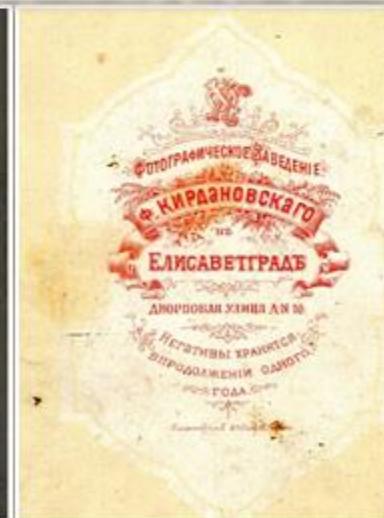
ІСТОРІОГРАФІЧНА БАЗА:

- Віртуальний музей «Галерея Єлисаветград»
- Босий П. «Роберт Пірс Ельворті»
- Петраков В.В., Машковцев В.П. «Маленький Париж: Єлисаветград у старій листівці».
- Пащутін А.Н. «Історичний нарис Єлисаветграду».
- Тютюшкін Ю.В., Поліщук В.В. «Єлисаветград на поштовій листівці»

ФОТОМАЙСТЕРНІ ЄЛИСАВЕТГРАДУ

АЛГОРИТМ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОТОДОКУМЕНТІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ БАЗИ ДАНИХ

1	Назва фотодокумента	5	Автор	9	Супроводжувальна інформація
2	Тематичний ідентифікатор	6	Місце зберігання, інвентарний номер	10	Місце публікації
3	Час виготовлення	7	Замовник (особа, установа), призначення	11	Пов'язані джерела
4	Місце друку	8	Прихована інформація – фотоскрипти	12	Стан збереження
13	Технологія виготовлення	14	Ступінь повноти отриманих відомостей, їхню новизну і вірогідність, інформаційну цінність джерела		

ВІРТУАЛЬНА БАЗА ДАНИХ ФОТОДОКУМЕНТІВ

№		1. НАЗВА	2. ТЕМАТИЧНИЙ ІДЕНТИФІКАТОР	3. ЧАС ВИГОТОВЛЕННЯ	4. МІСЦЕ ДРУКУ	5. АВТОР	6. МІСЦЕ ЗБЕРІГАННЯ	7. ЗАМОВНИК	8. ПРИХОДЖАНА ІНФОРМАЦІЯ – ФОТОСКРИПТИ	9. СУПРОВІДЖУЮЧА ІНФОРМАЦІЯ	10. МІСЦЕ ПУБЛІКАЦІЇ	11. ПОЛІЗАНІ ДЖЕРЕЛА	12. СТАН ЗБЕРЕЖЕННЯ	13. ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ	14. СТУПЕНЬ ПОВНОТИ ОТРИМАНИХ ВІДОМОСТЕЙ
001			Портрет, чоловік, П. Саксинський, пітр імпрегн., пастель, під可想而知	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	–	Приватна колекція Джакової	–	На паспорті з рукою писем: «П. Саксинський»	–	–	Задовільний	Розмір: 10,5x15,3; сепік; паспорт з картону.	На цій фотографії зображеній портрет видного українського актора та драматурга Павла Саксинського (Тоблецького).	
002			Портрет, чоловік, В. Лученко, драматург, полотно у бр., художник, товариша на лінзах, художній портрет	1904 р.	Санктпетербург	Д. Харлеб	Приватна колекція Джакової	–	Рукописне напис: «Портрет актора видного Лученка, драматурга, письменника»	–	–	Задовільний	Розмір: 10,8x16,3; сепік; паспорт з картону.	На фотографії зображеній видний український артист Віктор Ілля Гуменко (1885-1954)	
003			Портрет, чоловік, І. Карпенко-Карий (Тоблецький), драматург	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	–	Колекція Броварського обласного художнього музею	–	Рукописне напис: «І. К. Тоблецький (Карпенко-Карий)»	–	–	Задовільний	Розмір: 10,8x16,3; сепік; паспорт з картону	На фотографії зображеній видний український драматург І. К. Тоблецький (Карпенко-Карий)	
004			Портрет, чоловік, І. Карпенко-Карий (Тоблецький), драматург	1883 (чи пізніше)	Санктпетербург	Ф. Кодинський	Колекція Івано-Франківського обласного художнього музею	–	Друковане напис: «Іван Франківський»; Рукописне напис: «І.К. Тоблецький, син Івана (Івана), доньки Оксани, син (Оксани)»	–	–	Задовільний (брязкає)	Розмір: 10,8x16,3; сепік; паспорт з картону	На фотографії зображеній видний український драматург І. К. Тоблецький (Карпенко-Карий).	
005			Портрет, чоловік, Ваза, директор меблевої фабрики, костюм,	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	–	Приватна колекція Джакової	–	Рукописне напис: «Директор меблевої фабрики Ваза»	–	–	Задовільний	Розмір: 10,8x16,3; сепік;	На фотографії зображеній директор меблевої фабрики Ваза	
006			Портрет, чоловік, С.О. Зарудний, інтерпретація пітр, форто – художн., художн., погруддя з написом	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	Д. Харлеб	Колекція Броварського обласного художнього музею	–	Друковане напис: «Іван Франківський»; Рукописне напис: «Сергій Онуфрійович Зарудний, інтерпретація пітр і Романчук»; Описовий листок з інформацією про походження	–	–	Задовільний	Розмір: 4,5x10,7; сепік; паспорт з картону	На фотографії зображеній видний український пітр і. К. Романчук.	
007			Портрет, чоловік, І. Карпенко-Карий (Тоблецький), драматург, <td>Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.</td> <td>Санктпетербург</td> <td>Ф. Кодинський</td> <td>Колекція Броварського обласного художнього музею</td> <td>–</td> <td>Друковане напис: «Іван Франківський»; Рукописне напис: «І.К. Тоблецький»</td> <td>–</td> <td>–</td> <td>Задовільний</td> <td>Розмір: 6,5x10,2; сепік; паспорт з картону</td> <td>На фотографії зображеній видний український драматург І. К. Тоблецький (Карпенко-Карий).</td>	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	Ф. Кодинський	Колекція Броварського обласного художнього музею	–	Друковане напис: «Іван Франківський»; Рукописне напис: «І.К. Тоблецький»	–	–	Задовільний	Розмір: 6,5x10,2; сепік; паспорт з картону	На фотографії зображеній видний український драматург І. К. Тоблецький (Карпенко-Карий).	
008			Портрет, чоловік, І. Кодинський	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	–	Приватна колекція Джакової	–	–	–	–	Задовільний	Розмір: 10,8x16,3; вб	На фотографії зображеній Роберт Шустер, один з московських майстрів товариства «Р. Г. Ешнерік».	
009			Портрет, груповий, чоловік, худож. інтерпретація пітр, художн., погруддя, художн., погруддя	Приблизно кінець 19 ст. – початок 20 ст.	Санктпетербург	Ф. Кодинський	Приватна колекція Джакової	–	Друковане напис: «Іван Франківський»	–	–	Задовільний	Розмір: 10,5x15; сепік; паспорт з картону	На фотографії зображеній портрет та фрагмент з погруддя, якими є гравюри.	

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ

Teоретичний аналіз проблеми фотодокументів.
Складання алгоритму дослідження.

I ЕТАП

Окреслений предмет дослідження,
зібрана колекція
(100 документів)

II ЕТАП

Аналіз та інтерпретація фотодокументів

III ЕТАП

Реконструкція соціальних відносин кінця XIX – початку XX ст.

ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ

CABINET PORTRAIT
П. Саксаганський

001 Панас Саксаганський

D. Charlat. LISAVETHGRAD.

Фото
Яків Паученко
Маєнф 19²⁵ 04

002 Яків Паученко

Іван Карпенко-Карий

007 Іван Карпенко-Карий

D. Charlat. LISAVETHGRAD.

102 Станіслав Шимановський

Рукописні написи на фото

ДИТЯЧІ ФОТОГРАФІЇ

080

063

044

083

033

076

054

027

082

ЖІНОЧІ ФОТОГРАФІЇ

Дж. Пінчуре, Екскаваторів.

073

017

Дж. Пінчуре, Екскаваторів.

072

067

018

054

020

054

024

030

ТОГОЧАСНА МОДА

ОБСЯГ ФОТОПРОДУКЦІЇ В ЄЛІСАВЕТГРАДІ ЗА 1915 РІК

094

091

089

ВИДИ МІСТА ЄЛИСАВЕТГРАДА

097

091

090

011

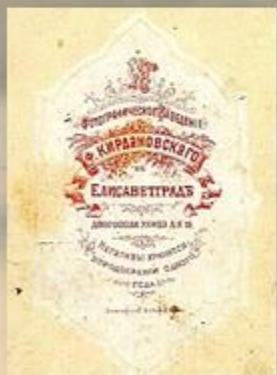
009

010

ФРАГМЕНТИ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ

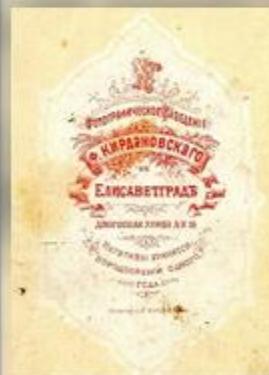
012

100

013

032

021

055

МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ НОВИНИ КОНКУРС-ЗАХИСТ ВИДАННЯ ВІДДІЛЕННЯ ІНСАЙТИ ПРОЄКТИ МЕДІА

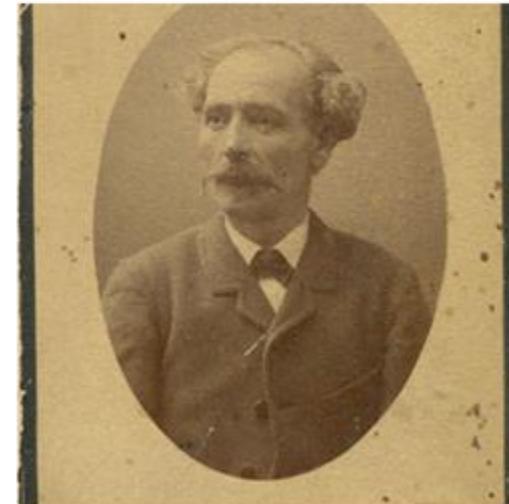
Віртуальний екскурсійний проект: «Мандрівка старим містом»

Результати своєї роботи Глеб намагаються популяризувати шляхом виступів на учнівських конференціях, через шкільну газету. Одним із шляхів популяризації фотографії став віртуальний екскурсійний проект: [Віртуальна база даних](#).

ТЕАТР

Віртуальний екскурсійний проект: «Мандрівка старим містом»
Автор: dend • 30.03.2021

ПОРТРЕТИ МІСТЯН

Віртуальний екскурсійний проект: «Мандрівка старим містом»
Автор: dend • 30.03.2021

ЗАВОД ЕЛЬВОРТІ

Віртуальний екскурсійний проект: «Мандрівка старим містом»
Автор: dend • 30.03.2021

КІРОВОГРАДСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

СВІТЛИНИ ЄЛИСАВЕТГРАДСЬКИХ ФОТОГРАФІВ ЯК ДЖЕРЕЛО ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ МІСТА КІНЦЯ XIX - ПОЧАТКУ XX СТ.

підготував:

ЦУКАНОВ ГЛЕБ МИКОЛАЙОВИЧ,

учень 9 класу комунального закладу
«Центральноукраїнський науковий ліцей-інтернат
Кіровоградської обласної ради»